

ren tager den fra dem. Men jeg har gjort den Erfaring, at de ikke altid bliver vedligeholdt, som de skulde, og det samme er vist Tilfældet med Pligthuse i al Almindelighed. Jeg tror, jeg en Gang har talt personlig med den højtærede Minister om det. Det er med disse Pligthuse saaledes, at Sogneraadene skal give Indberetning, saavidt jeg ved hvert Aar. Men der er mange af dem, som ejer disse Pligthuse, der gør alt, hvad de kan, for at faa dem gjort saa daarlige, at de til sidst ikke kan bebos af en Familie. Jeg mener, at der burde tilvejebringes et noget mere effektivt Tilsyn med de Ejendomme, som beholder Pligthusforpligtelsen, baade Stats-huse og de andre Pligthuse, som for Resten ikke vedkommer dette Lovforslag.

Det er de væsentligste Bemærkninger, jeg har at gøre til de af Kommissionerne gjorte Indstillinger. De Indstillinger, som Ministeren har efterkommet, skal jeg, som jeg sagde før, ikke berøre.

Endnu vil jeg gøre nogle faa Bemærkninger. I § 3, e, staar der, at Ansøgeren om Statslaan skal have været Landarbejder mindst 4 Aar efter sit 18de Aar. Det staar ogsaa i den nugældende Lov. I de første Love stod der, at for at kunne betragtes som Landarbejder skulde man have været beskæftiget ved Landbrug i de forudgaaende 5 Aar. Det var en nok saa solid Affattelse. Jeg ved godt, at den her foreslaaede Affattelse gaar i Retning af at aabne mere Adgang for Byarbejderne til at faa Jordbrug. Det kan i sig selv være godt nok, men jeg har gjort den Erfaring, at en Del af de Byarbejdere, som kommer ud paa Landet og faar et Landbrug, bliver skuffet, fordi de ikke er saa vel egnede til at drive et Landbrug som de, der virkelig er Landbrugere. Det hænder ofte, at en Mand, som er ved Landbruget fra sit 18de til sit 22de Aar, efter derpaa at have aftjent sin Værnepligt faar Arbejde i Byen ved en eller anden Forretning eller Fabrik — hvorved han altsaa gaar ud af Landbrugsarbejdet — og fortsætter i en saadan Stilling maa-ske indtil sit 40de Aar. Der staar i samme Paragraf, at Ansøgerne som Regel ikke maa være over 50 Aar gamle, og der er adskillige, som er et godt Stykke oppe i 40'erne, inden de søger, og saa kan man ikke nægte dem Adgang af Hensyn til deres Alder. Dersom nu den Mand, der har været fjernet fra Landbruget i saa mange Aar, er gift med en Pige fra Byen, som ikke har været ved Landbrug, vil de være ret uheldigt stillede. De tror,

at det er en forfærdelig stor Ting, at de saaledes kan komme ud og blive Landbrugere, men naar saa Konen i det lille Landbrug skal til at passe Svin og Køer, luge Rodfrugter, eller hvad Arbejde ved Husmandsbruget der nu kan blive for den Slags Koner at bestille, føler hun sig forfærdelig ilde berørt deraf og synes, det er noget forskrækkeligt noget, det havde hun rigtignok aldrig tænkt sig. Der er ikke stor Forskel paa Bestemmelserne, men jeg vilde ønske, vi havde beholdt den gamle Bestemmelse; den var nok saa solid som den nuværende.

Jeg vil omtale et andet Forhold, som jeg har lagt Mærke til har voldt en Smule Ubehagelighed og Tidsspilde ved Ordningen af Statslaan. Naar en Mand endelig har faaet sit Statshus oprettet, faaet Bygningerne færdige og Kreaturerne indsat, gælder det for ham om at faa Pengene, saa snart det paa nogen Maade lader sig gøre. Sidste Gang vi havde Loven til Revision, blev der diskuteret ikke saa lidt om dette Forhold. Det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen) var stærkt interesseret for at faa Sagerne fremmet hurtigst muligt. Der var Tanker fremme om, at der skulde sættes bestemte Tidsfrister for, hvor længe Ministeriet maatte have en Sag, men det lader sig nu en Gang ikke gøre, thi der kan komme Tilfælde, hvor Oplysningerne ikke kan tilvejebringes indenfor den fastsatte Tidsgrænse. Men hvad jeg egentlig vil fremdrage, er, at jeg finder det en Smule urigtigt, at Husmandsloven skal sortere under to Ministerier, Landbrugsministeriet og Finansministeriet. Jeg tror, der vilde være vundet ikke saa lidt ved, at den kom til at sortere under eet Ministerium. Det vilde gøre Ekspeditionen af Sagerne baade hurtigere og simplere. Jeg vil henstille til den ærede Landbrugsminister at tale med sin Kollega, Finansministeren, derom. Jeg er vis paa, at det vilde bidrage til hurtigere Fremme af Sagerne, at man kun havde eet Ministerium at arbejde med. Der har endog været det Tilfælde — der sidder her en Kommissionsformand fra Fyn, som vist vil indrømme, at han har haft et saadant Tilfælde —, at der har været nogen Uenighed mellem de to Ministerier om et Spørgsmaal. Det sinker Sagen, og det er ikke heldigt. Men dette er altsaa kun en Henstilling.

I samme Forbindelse vil jeg rette en Henstilling nærmest til den højtærede Justitsminister. Jeg har tidligere fremdraget, at vore Herredskontorer ofte er